

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 061 65/99-5015
Signatura: bflws201

Oblastní pracoviště Ústí n.L.
Okresní pracoviště Chomutov

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Gymnázium Kadaň
Identifikátor ředitelství:	600 010 295, IZO 000 081 833
Ředitelka školy:	PaedDr. Hana Kožíšková
Zřizovatel:	MŠMT ČR Praha
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Chomutov, Vršovců 1
Termín inspekce:	2. - 5. únor 1999
Inspektoři:	Mgr. Věra Slezáková, Mgr. Vladimír Bečvář, Ing. Josef Chvosta, Vladimír Valeš PhD.
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	zřizovací listina, zařazovací listina, učební plány, učební osnovy, třídní knihy, třídní výkazy, časové a tématické plány, hospitační záznamy, řízený pohovor s ředitelkou školou, pohovora s vyučujícími

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Škola sídlí v třípodlažní budově v centru města a je majetkem školy. V objektu je 11 kmenových tříd a dále pak 8 odborných učeben: 2 pro anglický jazyk, 2 pro německý jazyk, po jedné pro výuku biologie, chemie, fyziky a výpočetní techniky. Učebna biologie byla nově zrekonstruovaná, učebna IVT homogenizovaná a připojená na INTERNET. Ve škole jsou dále laboratoře chemie a fyziky. Vyučující mohou využívat i pracovny pro výtvarnou výchovu, občanskou nauku, psaní strojem, vybavenou 18 elektrickými psacími stroji, pro matematiku a dějepis (tyto dvě poslední jsou současně i kmenovými třídami). Pro tělesnou výchovu jsou zařízeny dvě tělocvičny (jedna nově zrekonstruovaná) a posilovna. V prvním patře jsou umístěny i ředitelna, sborovna a kancelář zástupce ředitele, ve druhém patře školy je pak zrekonstruovaná aula, sloužící pro slavnostní setkání žáků a učitelů a pro kulturní účely. Ve volném čase mohou žáci využívat studovnu, místnost s počítači a knihovnu. Prostory školy jsou přístupné denně od 7.45 do 18.00, žáci však mohou požádat

o prodloužení této doby. Jedna třída je zařízena zcela novým nábytkem, v ostatních jsou lavice renovované a nově natřené. V osmi místnostech bylo položeno nové linoleum.

V suterénu budovy jsou šatnové prostory, vybavené jednotnými dřevěnými skříňkami ve dvojím barevném provedení, které působí velmi vkusně

Vybavení učebními pomůckami je dostatečné a podle požadavků vyučujících a finančních možností školy se průběžně obnovuje a doplňuje.

Hodnocení: prostorové podmínky školy jsou vynikající, materiálně technické vybavení velmi dobré.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Sestavení rozvrhu jednotlivých tříd a organizace provozu vyučování a přestávek neodporuje ustanovením vyhlášek pro základní a střední školu ani zásadám hygieny duševní práce.

Třídy jsou vybaveny udržovaným nábytkem, na jejich výzdobě se podílejí žáci. Chodby jsou světlé a prostorné, na stěnách jsou informační nástěnky a vkusná výzdoba, do které jsou zakomponovány i práce žáků. Světelné i tepelné podmínky jsou odpovídající, v učebnách vzhledem k poloze není nadměrný hluk. Všechny prostory školy byly v době konání inspekce uklizené a čisté. Rovněž tak v okolí školy je udržován pořádek.

Pro potřeby žáků i pedagogů je k dispozici menší prodejna občerstvení a nápojový automat. Zájemci o stravování si mohou zaplatit jídlo v centrální školní jídelně, která je vzdálená od školy přibližně 400 metrů.

Hodnocení: psychohygienické podmínky jsou odpovídající potřebám provozu školy, prostředí je přívětivé a od poslední návštěvy školy se výrazně zlepšilo.

3 Hodnocení personálních podmínek

Ve škole působí 23 učitelů, z nichž 3 mají pedagogickou způsobilost pro 5. až 9. ročník základní školy. Ti vyučují 13 hodin anglického jazyka, 3 hodiny francouzského jazyka a 6 hodin hudební výchovy ve vyšších ročnících gymnázia, tedy bez pedagogické způsobilosti. Dále jsou vyučovány 3 hodiny latiny, 2 hodiny zeměpisu, 7 hodin dějepisu a 7 hodin občanské výchovy učiteli bez odborné způsobilosti. Při týdenním počtu 487 hodin je s plnou pedagogickou i odbornou způsobilostí odučeno 447 hodin to jest 91,78 %.

Věkovou strukturu sboru dokládá následující tabulka

	Do 30 let	Do 40 let	Do 50 let	Přes 50 let	Důchodci	Celkem
Počet osob	1	5	9	8	0	23

Jak dokládá tabulka, podstatnou část sboru tvoří pedagogové starší 50 let, tedy lidé s bohatou životní i pedagogickou zkušeností. V této chvíli příznivá okolnost však signalizuje nutnost omladit sbor a zajistit i v budoucnu výuku kvalitními učiteli. *Tohoto zjištění se týká doporučení ČŠI.*

ČŠI rovněž zjistila, že ve škole pracuje jako učitelka dcera zástupkyně ředitele školy. Tato skutečnost není v souladu s článkem 3 písmeno b) Pracovního řádu pro zaměstnance škol a školských zařízení, č.j.: 16 969/96-42. *Tohoto zjištění se týká doporučení ČŠI.*

Hodnocení: odborná i pedagogická způsobilost vyučujících je ve škole využívána, procento hodin vyučovaných plně způsobile je vysoké.

4 Plnění učebních osnov

Vyučující pracují podle celostátně platných osnov, jejichž požadavky jsou rozpracované do tématických a časových plánů. Jejich kontrolou, kontrolou třídních knih a hospitacemi v hodinách bylo zjištěno, pro déletrvající nepřítomnost vyučující ve třídě 4.A nebylo do doby konání inspekce odučeno 15 hodin angličtiny a 17 hodin němčiny, při dalších 8 hodinách byla třída spojena. Ze stejného důvodu v sextě B nebylo odučeno 15 hodin němčiny. Zmíněný propad znamená ohrožení plnění osnov a bude třeba přijmou opatření k nápravě *Tohoto zjištění se týká doporučení ČŠI.*

Hodnocení: S výjimkou výše popsané situace ve třídách 4. A a sexta B jsou osnovy plněny.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Český jazyk a literatura

Výuka probíhá podle platných osnov. Většina hospitovaných hodin byla věnována literatuře. Hodiny měly vesměs vysokou efektivitu práce, žáci byli zaměstnáni po celou dobu a převážnou část pracovali individuálně. Prokázali velmi dobrou úroveň vyjadřování při prezentaci referátů, aktualit nebo tématických otázek k maturitě. Jsou zvyklí hovořit nad vlastními literárními pracemi, vyslovovat kritické soudy, argumentovat a klást otázky. Tato reflexe a dialog mají pěknou jazykovou úroveň a kulturu vyjadřování. Učitelka dobře dialog podněcuje a vede. Zvláště je třeba ocenit samostatné práce žáků v různých literárních soutěžích, příspěvky ve školním časopisu VolNoviny a články v denním tisku. Obdobně je ve třídě zpracována např. návštěva divadla v Mostě včetně zadání napsat divadelní recenzi, v jiných literárních úkolech se završuje předchozím zážitkem (např. návštěva výstavy J. Schikanedera v Praze). Zde se nabízí příležitost využívat vztahy mezi předměty a vyučujícími, aby tak poznání dostalo komplexnější charakter. To ovšem vyžaduje užší spolupráci vyučujících, k níž jsou - jak vyplynulo z rozhovoru - ochotní

Jediná sledované hodina gramatiky byla ve srovnání s literární výukou statická, nevnalézavá až nudná.. Veškerá výuka se odehrávala frontálně, učitelka nevyužila ani individuální nebo skupinovou práci ani aktualizací která se vzhledem k tématu přímo nabízela (přejímání cizích slov do češtiny).

Hodnocení: hodiny literární výchovy měly velmi dobrou úroveň, z jedné sledované hodiny gramatiky nelze dělat zásadní závěry.

Cizí jazyky.

Angličtina

Výuku angličtiny zajišťují tři vyučující, z nich jeden má pedagogickou způsobilost pouze pro 5. - 9. roční, odborně způsobilí jsou všichni. ČŠI hospitovala ve třech hodinách, které měly odlišný charakter. Jedna se soustřeďovala na přípravu k maturitě, v jedné žáci opakovali gramatiku, třetí byla obvyklá hodina podle používané učebnice. Společným kladem všech tří zhlédnutých hodin byla dobrá příprava vyučujících, vynikající jazykové zázemí a důraz na zpětnou vazbu. Rezervy byly v komunikaci, především v komunikaci mezi žáky a s tím související tvořivosti. Zejména žáci vyšších ročníků inklinují k přílišnému memorování, zvláště při přípravě k maturitě.

Písemné práce píše vyučující ve všech ročnících. Mají většinou charakter testu, slohové písemné práce se objevují až ve vyšších ročnících. Předložené písemné práce byly opraveny a oklasifikovány, u několika známek chyběl podpis, v několika případech se

objevila klasifikace „minus“ a „plus“, což odporuje platným předpisům. *Těchto zjištění se týká doporučení ČŠI.*

Materiální vybavení pro výuku je velmi dobré. Učitelé mají k dispozici dvě pěkné odborné učebny, z nichž jedna byla nově rekonstruována a její vybavení je po odborné i estetické stránce vynikající. Všichni vyučující mají k dispozici magnetofony, kazety i videonahrávky, mapy, slovníky, doplňkové učebnice a časopisy. Pod vedení předsedy předmětové komise vzniká i odborná anglická knihovna, která má v současnosti asi 100 svazků a je k dispozici i žákům. Určité rezervy jsou v používaných učebnicích, které sice škola žákům půjčuje, ale které obsahem i formou poněkud zaostávají za novými trendy v jazykové výuce.

Hodnocení: výuka má systém, dobré personální a vynikající materiální zajištění, vyučující uplatňují zásady moderní výuky jazyků.

Německý jazyk.

Výuka je plně zajištěna učiteli odborně i pedagogicky způsobilými, jedna z nich je rodilá mluvčí. Vzhledem ke stabilitě sboru zvolili vyučující poněkud odlišný systém výuky, a to tak že podle složení třídy a podle jejích výsledků volí učebnici i metody a snaží se náplň výuky žákům „ušít na míru“. Tak mohou v maximální míře uplatnit své přednosti i znalost třídy, přičemž konverzační hodiny, vedené jiným učitelem zajišťují potřebnou mnohostrannost. Tento přístup klade nároky na učitele i na organizaci výuky, ale ve svých důsledcích je velmi efektivní.

Zhlédnuté tři hodiny německého jazyky zapadaly do výše popsané koncepce, kdy vyučující v maximální míře uplatnily vlastní přednosti i znalost žáků. Všechny měly dobrou úroveň přičemž v hodině rodilé mluvčí dominoval nácvik výslovnosti, další vyučující se v soustředila na podporu komunikace a zpětnou vazbu, třetí vyučující využila hravosti mladších žáků a preferovala skupinovou práci, aktivní užívání pomůcek včetně počítače a zařadila i pohybové aktivity.

Materiální vybavení pro výuku němčiny je stejně dobré jako pro angličtinu včetně dvou odborných učeben, z nichž v jedné jsou k dispozici i počítače. Za zmínku stojí, že ve spolupráci se spřátelenou školou ve Wiessenburgu byl vyvinut počítačový výukový program. Na škole rovněž funguje regionální centrum pro učitele německého jazyka.

Hodnocení: výuka německého jazyka má vynikající úroveň

Francouzský jazyk.

Ve srovnání s hodinami němčiny a angličtiny působila jediná zhlédnutá hodina poněkud fádním dojmem. Žáci pracovali pouze s učebnicí a textem, chyběla tvořivost, bylo málo komunikace. Kladem bylo aktuální zařazení četby (téma Evropská unie) a dobré jazykové zázemí vyučující.

Hodnocení: vzhledem k tomu, že byla zhlédnuta pouze jedna hodina, ČŠI nehodnotí

Matematika, fyzika

Výuka obou předmětů probíhá ve škole dle schválených učebních dokumentů, z nichž vychází náplň učiva jednotlivých ročníků. Předložená maturitní témata vycházejí pak z této náplně. V nižších ročnících víceletého gymnázia škola využila možnosti úpravy učebních plánů a je v nich posílen počet hodin fyziky, což rozhodně není na škodu.

Žákům plnicím povinnou školní docházku škola poskytuje učebnice, žáci vyšších ročníků si je zakupují sami. Všem žákům jsou k dispozici starší sbírky příkladů. Ve škole je potřebné vybavení pro výuku, ve fyzice mají žáci zařazené laboratorní cvičení. Zprávy

z těchto cvičení si mohou žáci zpracovávat ve škole na počítačích. Pro žáky se organizují školní kola olympiád z obou těchto předmětů, úspěšní jedinci postupují do vyšších kol.

Všichni vyučující těchto předmětů jsou plně kvalifikovaní. Navštívené hodiny vzhledem k termínu (těsně po pololetních prázdninách) byly z velké části opakovací, pro které bylo charakteristické počítání příkladů na tabuli a do sešitů. Ne ve všech hodinách se ale dařilo probudit a udržovat aktivitu žáků po celou hodinu. Pokud byl v hodinách výklad nové látky, tento byl odborně naprosto správný. Dominoval vstřícný, slušný vztah vyučujících k žákům, hodiny probíhaly v klidné atmosféře.

Hodnocení: Zajištění a průběh výuky těchto předmětů je ve škole na dobré úrovni.

Výpočetní technika

Ve škole je pro výuku jedna učebna s celkem 12 PC (z toho je 5 starších strojů řady 386 a 7 Pentii) a druhá menší učebna se 4 starými počítači řady 286, které slouží žákům ke zpracování zpráv ze seminářů. Výuku lze sice s tímto vybavením provádět, ale bylo by třeba je obnovit novějšími přístroji.

Ve čtyřletém cyklu jsou zařazeny povinně 2 hodiny týdně výpočetní techniky do prvního ročníku, v osmiletém cyklu se s ní poprvé žáci setkají v matematice ve 2. ročníku (sekunda) a od 3. ročníku (tercie) mají zařazen tento předmět již povinně. Náplň výuky je zajímavě koncipována: je zaměřena především uživatelsky, ale jsou do ní nenásilným způsobem zařazeny i prvky programování. Vyučující výpočetní techniky ve škole je totiž cizinec (Belgie), který žije v ČR 4 roky a velmi slušně ovládá český jazyk. Ve sledovaných hodinách také nebylo vidět, že by žáci měli nějaké problémy s porozuměním výkladu. Výpočetní techniku v Belgii vystudoval i vyučoval, ČŠI doporučuje vedení školy vyjasnit ve spolupráci s MŠMT ČR jeho odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku ve škole.

Hodnocení: výuka výpočetní techniky je zajištěna ve škole dobře, doporučujeme zlepšit vybavení pro ni.

Zeměpis, dějepis, občanská výchova, základy společenských věd.

Sledované hodiny měly tradiční strukturu: opakování, (zkoušení, referáty), výklad, závěrečné shrnutí s opakováním. Výuka probíhala frontální metodou a kladně lze hodnotit respektování věkových zvláštností žáků, přiměřenost náročnosti výkladu, vysvětlování neznámých pojmů, používání vlastních pomůcek vyučujících (fotokopie dokumentů), praktické využívání vědomostí (vyplňování šeků, bankovních příkazů), práci s texty (dějepis, zeměpis) o podněcujících tématach pro seminární práce (ZSV). Nevyužívání audiovizuální techniky a jiných pomůcek a nedostatek učebnic v některých třídách a předmětech vedlo k dlouhým monologům vyučujících a následně k nespokojenému chování žáků.

Z této tradiční formy hodin se vymykala hodina zeměpisu v sekundě, kde žáci pod vedením vyučující pracovali ve dvojicích při řešení tří skupinových úloh problémového charakteru a hodina tím získala tempo, byl patrný zájem žáků o výuku a práce byla efektivní. U žáků nižších tříd nižšího stupně gymnázia se jeví jako problematičtější, že jejich sešity naukových předmětů nejsou kontrolovány, a obsahují proto četné pravopisné chyby.

Hodnocení: celkově má výuka v popsanych předmětech průměrnou úroveň.

Výtvarná výchova

Na nižším stupni gymnázia vychází výuka z osnov základní školy, ve čtyřletém gymnázium z osnov č.j. 17 668/91-20 ze 24. 5. 1991. V 1 a 2. ročníku čtyřletého gymnázia se vyučuje výtvarná výchova jako povinný o předmět v alternaci s hudební výchovou.

Vyučující má zpracovány roční rámcové plány. Větší důraz klade na volné výtvarné práce, v nichž se žáci učí pozorovat okolní skutečnost a zobrazovat ji zejména v kresbě tužkou, perem, uhlím a pastelem. Jsou zde však zastoupeny i další disciplíny, jako písmo, dekorativní kompozice, experimentování s bodem, linií a tvarem, prostorové vyjadřování v materiálu (papír). Pojetí výtvarné výchovy směřuje k osvojení si základních dovedností v kresbě, provázené základním poučením o technikách, autorech a dílech.

Pro větší práce v barvě nebo v grafických technikách není učebna dostatečně vybavena, bylo by třeba doplnit materiál o barvy, tiskařské materiály, větší formáty papíru.

Hodnocení: větší část žákovské produkce lze hodnotit jako standardní zvládnutí zadaných úkolů. Některé výsledky jednotlivců převyšují běžnou úroveň třídy a zasluhují ocenění. U kolektivních prací by byla ku prospěch spolupráce učitelů výtvarné výchovy a českého jazyka.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Sledováním činnosti při vyučování a kontrolou žákovských knížek lze dojít ke konstatování, že žáci mají dostatek příležitostí projevit snahu o kvalitní práci, prokázat své vědomosti a že klasifikace je přiměřená žakovým schopnostem. Ve sledovaných hodinách žáci byli aktivní především v úvodu hodiny, v jejím průběhu museli být ke spolupráci s učitelem burcováni. Žákovské knížky u žáků plnících povinnou školní docházku neobsahují zbytečné a neúčinné poznámky, ale ani pochvaly jako pozitivní motivaci k práci..

Mimo školního vyučování žáci dosahují dobrých výsledků v olympiádách, výtvarných soutěžích, úspěšně účastní se televizní soutěže EUROREBUS. K dalšímu studiu na vysokých školách bylo přijato %žáků.

Hodnocení: v tomto bodě lze hodnotit školu jako nadprůměrnou.

7 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Další vzdělávání učitelů vychází především z jejich zájmu a z nabídky, kterou škola dostane. Za loňský rok se učitelé účastnili především akcí v rámci dalšího vzdělávání učitelů v okrese nebo volili z nabídek pedagogické fakulty UJEP v Ústí nad Labem. Od příštího školního roku si bude doplňovat vzdělání výchovný poradce.

Hodnocení: další vzdělávání učitelů vychází především z jejich zájmu a možností školy. Šíří i kvalitou se neliší od vzdělávání na jiných školách stejného typu.

8 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Škola se velmi výrazně zapojuje do ekologických programů. Už od roku 1992 spolupracuje s organizací TEREZA a provádí a vyhodnocuje měření kyselosti deště a přízemního ozónu. V současné době se činnost rozšířila i na měření a vyhodnocování spotřeby energie.

Druhý významný program je mezinárodní program GLOBE, zaměřený na monitorování a ochranu životního prostředí. Náplní práce je zjišťování zadaných ukazatelů životního prostředí v dané lokalitě. a jejich odeslání do USA, kde se zpracovávají. Tohoto programu, který probíhá ve 112 zemích světa, se u nás účastní 87 škol.

Hodnocení: vzdělávací aktivity v ekologické oblasti jsou svým rozsahem i dosahem výjimečné.

ZÁVĚRY

Z hlediska navštívených hodin a pozorování provozu školy, z rozhovorů s pedagogy a po zhodnocení dalších oblastí lze školu hodnotit převážně pozitivně, se stoupající úrovní materiálně technického vybavení, kvality výuky a s rostoucí rolí zkušených pedagogů. Celkově působí jako uspořádaná komunita. Vedení školy si je vědomo možných problémů školy v souvislosti s nepříznivým demografickým vývojem a konkurencí okolních škol. Daří se mu nabídnout žákům zajímavý program, vytváří podmínky pro další zkvalitnění výuky, pro mimoškolní aktivity a účast v různých projektech.

Zásadní pozitiva:

- výborné prostorové podmínky
- dobré materiálně technické vybavení
- vysoké procento hodin odučených plně způsobilými vyučujícími
- zapojení do ekologických programů

Zásadní negativa: nebyla zjištěna

Doporučení k další činnosti školy:

•zajistit splnění osnov v předmětech anglický jazyk a německý jazyk ve třídách 4.A a sexta B

- klasifikovat podle platné pětistupňové škály
- věnovat pozornost věkovému složení pedagogického sboru
- v případě zaměstnávání rodinných příslušníků postupovat podle platných právních předpisů
- odstranit nedostatky při opravě písemných prací
- podle finančních možností zlepšit vybavení pro výuku IVT a výtvarné výchovy
- zvážit zavedení modernějších učebnic anglického jazyka

razítko

Podpisy inspektorů:	vedoucí týmu	Mgr.	Věra	Slezáková	v.
		r.....			
	členové týmu	Mgr.	Vladimír	Bečváře	v.
		r.....			
		Ing.	Josef	Chvosta	v.
		r.....			
		Vladimír	Valeš	PhD.	v.
		r.....			

V Chomutově

dne 22. února 1999

Přílohy: 0

Inspekční zprávu jsem převzal(a) dne

2. března. 1999.

razítko

Podpis ředitele(ky) školy .. H. Kožíšková v. r.....

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:MŠMT ČR	1999-03-18	061 87/99-5015
Školský úřad: Chomutov	1999-03-18	061 88/99-5015
Rada školy:	-----	-----

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
-----	-----	-----